

ใบความรู้ เรื่อง การอ่านทำนองเสนาะประเภทโคลงสี่สุภาพ
หน่วยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

โคลงสี่สุภาพมีวิธีการอ่าน ดังนี้

1. อ่านทอดเสียงให้ตรงตามจังหวะของแต่ละวรรค วรรคหน้าแต่ละบาทมี 2 จังหวะ จังหวะละ 2 คำ และ 3 คำวรรคหลังบาทที่ 1 และบาทที่ 3 มี 1 จังหวะ เป็นจังหวะ 2 คำ ถ้ามีคำสร้อยก็เพิ่มอีก 1 จังหวะ เป็นจังหวะ 2 คำ วรรคหลังบาทที่ 2 มี 1 จังหวะ เป็นจังหวะ 2 คำ วรรคหลังบาทที่ 4 มี 2 จังหวะ จังหวะละ 2 คำ
2. คำท้ายวรรคที่ใช้คำเสียงจัตวา ต้องเอื้อนเสียงให้สูงเป็นพิเศษ ตามปกติโคลงสี่สุภาพที่แต่งถูกต้องและไพเราะ ใช้คำเสียงจัตวาตรงคำท้ายของบาทที่ 1 หรือคำท้ายบท
3. เอื้อนวรรคหลังบาทที่ 2 ให้เสียงต่ำกว่าปกติ
4. ในกรณีที่มีคำคำมากพยางค์เกินแผนบังคับต้องรวบเสียงคำนั้น ๆ ให้สั้นเข้า

ตัวอย่างการแบ่งวรรคการอ่านโคลงสี่สุภาพ

เสียงลือ/เสียงเล่าอ้าง/	อันใด/พี่เอย/
เสียงย่อม/ยอยศใคร/	ทั่วหล้า/
สองเชื้อ/พี่หลับไหล/	ลิมต้น/ฤพี่/
สองพี่/คิดเองอ้า/	อย่าได้/ถามเมื่อ//

การอ่านทำนองประเภทโคลงสี่สุภาพ

การใส่ทำนอง

การใส่ทำนองในการอ่านโคลงสี่สุภาพ นิยมอ่านบาทที่หนึ่ง ที่สอง และที่สี่ให้มีเสียงขึ้นลง สูงต่ำตามเสียงวรรณยุกต์ แล้วอ่านบาทที่สามวรรคแรกให้มีเสียงสูงขึ้นกว่าทุกบาท โดยเฉพาะท้ายวรรคอ่านให้มีเสียงจัตวาปนอยู่ด้วย โดยทอดเสียงวรรณยุกต์

สำหรับการอ่านโคลงกระทู้ที่มีคำกระทู้ยู่ต้นวรรคทุวรรคนั้นมีหลักการอ่านอยู่ว่าให้การอ่าน กระทู้เรียงลงมาด้วยเสียงธรรมดาแบบอ่านร้อยแก้วเสียก่อน เพื่อให้ผู้ฟังทราบเกี่ยวกับกระทู้ นั้นก่อนว่า กล่าวถึงอะไร แล้วจึงอ่านทำนองเช่นเดียวกับโคลงสี่สุภาพ (นันทา ขุนภักดี ๒๕๓๖ : ๕)

ตัวอย่างโคลงกระทู้

เพื่อนกิน	สิ้นทรัพย์	หน่วยหนี
หาง่าย	หลายหมื่นมี	มากได้
เพื่อนตาย	ถ่ายแทนซี-	วาอาตม์
หากยาก	ฝากผีไซ้	ยากแท้จักหา

การใส่อารมณ์

การใส่อารมณ์ในการอ่านโคลงสี่สุภาพควรใส่อารมณ์สอดแทรกลงไปในบทที่อ่านให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องและบรรยากาศ โดยอาศัยการตีความตัวบทที่จะอ่านให้ถ่องแท้เสียก่อน แล้วอ่านทอดอารมณ์ออกมาเป็นท่วงทำนองให้น่าฟัง